

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
5.Bf.37/2014/53. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten a 2014. év november hó 19. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következően

VÉGZÉS:

A csalás bűntette miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 22.B.1130/2013/39. számú ítéletét ***helybenhagyja.***

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2014. év július hó 7. napjáig házi őrizetben, majd 2014. év július hó 7. napjától a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja akként, hogy egy napi szabadságvesztésnek négy napi házi őrizetben töltött idő felel meg.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A Fővárosi Törvényszék a 2013. november 7. napján kihirdetett 22.B.1130/2013/39. számú ítéletével a vádlottat folytatólagosan elkövetett csalás bűntette (Btk.373.§.(1)(2) bekezdés bc/ pontja, (6) bekezdés b/ pont) és 2 rb. folytatólagosan elkövetett csalás bűntette (Btk.373.§.(1)(2) bekezdés bc/ pontja, (5) bekezdés b/ pont) miatt - halmazati büntetésül - 7 év szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani és megállapította, hogy a vádlott a büntetés kétharmad részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

Rendelkezett egyéb járulékos kérdésekről is, így elbírált a magánfelek által bejelentett polgári jogi igényeket, döntött a zár alá vett vagyontárgyakról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész súlyosításért, a vádlott felmentésért, védője elsősorban megalapozatlanság, részben az eljárási szabályok megsértése miatt jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1206/2013/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a vádlott és védője által bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

Azt fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával járt el. A bizonyítást az indokolt mértékben lefolytatta és kellő indokát adta a védelmi bizonyítási indítványok elutasításának.

A bizonyítékok okszerű mérlegelésével hibamentes tényállást állapított meg, amely egyrésről a vádlott ténybeli beismerő vallomására, a sértetti cégek nyilvántartásaira, a banki nyilvántartásokra, bizonylatokra épül.

Ezek alapján a cselekmény objektív elemei - az átutalások módja, ideje, összecszerúsége, a pénzügyi tranzakciók lebonyolítása - egyértelműen beazonosíthatóak voltak.

Vizsgálta a vádlottnak azt a védekezését is, hogy cselekményét valamennyi esetben a gazdasági társaságok tulajdonosainak tudtával és beleegyezésével tette, amelyet a társaságok adóalapjának csökkentése érdekében hajtottak végre, valamint azt is, hogy a cselekmény lelepleződését követően pszichikai és fizikai terrorizálásoknak volt kitéve. A bizonyítékok gondos mérlegelésével meggyőző indokát adta a vádlotti védekezés elvetésének.

Törvényesen alkalmazta az új Btk. rendelkezéseit.

Okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, és a cselekmények minősítése is törvényes.

Indokoltan történt a folytatólagosság egységének megbontása a sértett1 Kft. esetében, mert bár a sértett azonos, a két elkövetési időszak között közel 9 hónapos időmegszakítás volt.

A bűnösségi körülményekkel kapcsolatban arra utalt, hogy az elsőfokú bírósága azokat nem megfelelő súllyal értékelte, és a büntetés kiszabására vonatkozó indokolás is hiányos.

Meg sem említette a középértékes büntetést és az attól eltérésre sem adott semmilyen indokolást.

Bár a vádlott javára valóban állnak fenn enyhítő körülmények, azok nem olyan nyomatékosak, amelyek a számos súlyosító körülmény mellett az irányadó középértéknél lényegesen alacsonyabb büntetés kiszabását indokolnák.

A sok éven keresztül, munkakörével és bizalmi viszonyával visszaélve, nagy tárgyi súlyú bűncselekményeket elkövető vádlott esetében a büntetési célok eléréséhez a halmazati középértékhez közelítő börtönbüntetés kiszabását látta szükségesnek.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a börtönbüntetés tartamának felemelését, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Az ügy nyilvános ülésen történő elbírálását javasolta, bejelentve, hogy azon részt kíván venni.

A védő írásban is megindokolta a fellebbezését.

Ebben elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

Ez utóbbival összefüggésben arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárásban súlyos, a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértések történtek.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem biztosított lehetőséget arra, hogy a vádlott és a védő a törvényes jogaikat gyakorolhassák, illetőleg ezek gyakorlását a bíróság jogszabálysértő módon korlátozta.

Másrészről az elsőfokú ítélet ki nem küszöbölhető megalapozatlanságban is szenved.

Az eljárási szabálysértésekkel kapcsolatban azt sérelmezte, hogy mind a tanúbizonyítási, mind a szakértői vélemény kiegészítése iránti indítványai elutasításra kerültek, holott a tényállás teljes felderítéséhez minderre szükség lett volna.

Kifogásolta a bizonyítási indítványt elutasító végzés jegyzőkönyvezését is.

Nem volt lehetőségük a tárgyalási jegyzőkönyv nyilvánvaló hibáinak kijavítását kérni, mivel az elsőfokú bíróság a 2013. november 7-én tartott tárgyaláson az előző jegyzőkönyv kijavítására irányuló kérelmet mint elkésettet elutasította, ezt követően újabb, önállóan nem fellebbezhető végzést hozott a bizonyítási indítványai elutasításáról, majd a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánította, és felhívta a jogosultakat a perbeszédnek felszólalások megtartására.

A fenti eljárásával megsértette a Be.5.§.(3) bekezdését, a 43.§.(2) bekezdés c/ és d/ pontját, az 50.§.(3) bekezdését, a Be.250.§.(5)(7) bekezdését, valamint a Be.254.§.(1) bekezdését.

Panaszolta, hogy a 2013. július 8-án tartott tárgyalás jegyzőkönyvét elektronikus üzenetben nem kapta meg, ezzel szemben az ügyészség képviselője igen.

Így pedig a terhelt számára nem volt biztosított a védekezés lehetősége.

A védői jogosultságai is sérültek, mivel a bizonyítási indítványai érthetetlen mellőzése, és a bizonyítási eljárás egyidejű befejezetté nyilvánítása okán a védőbeszédre felkészülése lehetetlenné vált.

Sérült emiatt a terhelt utolsó szó jogán való felszólalásának joga is.

A jegyzőkönyv kézbesítésének elmaradása miatt el voltak zárva a kijavítási kérelem előterjesztésétől. Mindez a vádhatóság számára indokolatlan előnyt biztosított.

Lényeges eljárási szabálysértésként jelölte meg, hogy a sértett¹ Kft. főkönyvi kivonatainak beszerzésére irányuló bizonyítási indítványa elutasításra került.

Ezzel elmulasztotta az elsőfokú bíróság annak tisztázását, hogy a sértett által állított csalási metodika valóban helytálló-e.

Elmulasztotta tisztázni azt is, hogy valós-e tanú¹ azon állítása, hogy a terhelt számlájára utalásokról nem tudott. A sértett és képviselőinek szavahihetősége több alkalommal megkérdőjeleződött.

Megismételte azt az elsőfokú eljárásban már hangoztatott álláspontját, hogy eltérések voltak a különböző helyekre benyújtott főkönyvi kivonatok tartalmában, és hogy ennek jelen ügy szempontjából jelentősége van, ugyanis ez aláássa az okirati bizonyíték hitelességét.

Tévesnek tartotta azt az elsőbírői véleményt, hogy ez a bizonyítás messze meghaladta volna jelen eljárás kereteit.

Lényeges eljárási szabálysértésnek tartotta azt is, hogy a magánszakértői vélemény beszerzésére irányuló, az egyéb tanúk meghallgatása iránti indítványt is elutasította bíróság, hogy nem vezettette elő a tanú²-t, hogy figyelmen kívül hagyta a bíróság az általa elfogadott okiratok érvénytelensége miatt folyamatban lévő polgári peres eljárást. Ugyanígy sérelmezte az okiratokkal kapcsolatos büntetőeljárás figyelmen kívül hagyását is.

A fentebb felsoroltak miatt, a Be.375.§.(1) bekezdésére alapozva kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

Az ítélet megalapozatlanságának okát abban látta, hogy az elsőfokú bíróság elutasította az általuk indítványozott bizonyítást.

Tévesnek ítélte a vádhatóság azon állítását, hogy a vádlott ténybeli beismerő vallomást tett volna, mert a vádlott egy teljesen más eseményről számolt be, ami csak annyiban egyezik meg a vád állításával, hogy a kérdéses összegek a saját bankszámlájára kerültek.

Az elsőfokú bíróság kötelezettsége lett volna annak tisztázása, hogy a sértett állításai megfelelnek-e a valóságnak, az általa rendelkezésre bocsátott bizonyítékok hitelesek-e, nem merül-e fel velük kapcsolatban bármilyen aggály, a vádlott által előadott tényállás valóságtartalma számviteli/könyvelési szempontból igazolható-e, a sértett által benyújtott okiratok manipulációját felvető körülmények alátámaszthatók-e, és ezeknek mi lehetett az oka, elfogadható-e azon sértetti állítás, hogy 5 éven keresztül nem tudtak a pénzösszegek átutalásáról.

Az elsőfokú bíróságnak teljes körű bizonyítást kellett volna lefolytatnia, fel kellett volna ismernie a sértetti állítások aggályosságát. Az általuk indítványozott szakértői bizonyítás lehetett volna az alapja a helyes tényállás megállapításának.

Mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy a megalapozatlanságnak a Be.351.§.(2) bekezdésében meghatározott valamennyi oka fennáll.

Ez a megalapozatlanság pedig lényeges kihatással volt a vádlott bűnösségének megállapítására.

Álláspontja szerint a megalapozatlanság a másodfokú eljárásban nem küszöbölhető ki, így a Be.376.§.(1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását látta indokoltnak.

Beadványához csatolta egy független könyvvizsgáló véleményét, és annak megállapításait akként foglalta össze, hogy nem életszerű, hogy a vádlott egy hónapos munkakapcsolat után, egyedül - mindenféle belső, cégvezetői közreműködés nélkül - valósította volna meg a csalást, hogy a csalás feltárásnak története sem életszerű.

Változatlanul indítványozta az elsőfokú eljárásban mellőzött bizonyítási indítványainak teljesítését, bár megítélése szerint erre a másodfokú eljárás keretei között nincs lehetőség.

Hatályon kívül helyezés esetére indítványozta a vádlott előzetes letartóztatásának megszüntetését, és azt a jövőre nézve történő mellőzését is, annak indokolatlansága miatt.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő a bizonyítási indítványait fenntartotta.

A másodfokú bíróság a védő bizonyítási indítványait elutasította. Ennek okát az eljárási szabályok vizsgálata körében fogja megjelölni az ítéletábra.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a nyilvános ülésen az írásbeli átiratával egyezően szólalt fel, az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Azt emelte ki, hogy az elsőfokú bíróság részletes indokát adta a bizonyítási indítványok elutasításának, a védő most csak ezeket ismételte meg.

Helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság az elbíráláskor hatályos büntető törvény rendelkezéseit. Jelezte, hogy 10 év lett volna az irányadó középérték, de erre az elsőfokú bíróság még csak nem is hivatkozott, és az ettől való eltérést sem indokolta.

Annyiban osztotta a védő érvelését, hogy a vádlotti vallomást valóban nem lehet ténybeli beismerésként sem értékelni, annak így nem is lehet hatása a büntetés kiszabására, mellőzését indítványozta.

A vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetés tartamának felemelését látta indokoltnak.

A jelen lévő ***sértetti képviselő*** felszólalni nem kívánt.

A védő a fellebbezésének írásbeli indokolásában írtakat mindenben fenntartotta, és az abban foglaltakkal egyezően szólalt fel.

Az abban foglaltakhoz képest előadta még, hogy a vádlott 2004. október 4. napján állt munkába a sértetti cégnél, és be is mutatta az ezt igazoló munkaszerződést. Ebből pedig felmerül a kérdés, hogyan lehetett ezt megelőzően is átutalás?

A vitatott tárgyalási jegyzőkönyvvel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy minden tárgyalási jegyzőkönyvet megküldtek, ezt az egyet nem. A vádlott ment be a jegyzőkönyvért, és így tudták meg, hogy elutasították a bizonyítási indítványait.

A vádlott okiratba foglalt nyilatkozataival összefüggésben azzal érvelt, hogy azok kényszer és fenyegetés hatása alatt készültek, amely miatt külön polgári és büntetőeljárás is folyik, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott. Az egyik közjegyzői okirat például kölcsönt említ, de az elsőfokú bíróság szerint ez sem kérdőjelezte meg a hitelességét.

Elsődlegesen a vádlott felmentését, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

A vádlott a felszólalásában csatlakozott a védőjéhez, hangoztatta, hogy nem követett el bűncselekményt.

Az utolsó szó jogán is kijelentette, hogy nem érzi bűnösnek magát.

A fellebbezések nem alaposak.

A kétoldalú fellebbezések folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét, az azt megelőző bírósági eljárással együtt, teljes terjedelmében felülbírált a Be.348.§.(1) bekezdése alapján.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával járt el, a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat feltárta, azokat egyenként és összességükben is értékelte, mérlegelte, az általa megállapított tényekből további tényekre is a logika szabályainak szem előtt tartásával következtetett.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a védelemnek a lényeges eljárási szabálysértésekre történt hivatkozását.

E körben, a bizonyítási indítványok elutasítása kapcsán a másodfokú bíróság arra kíván rámutatni, hogy a Be.305.§.(1) bekezdése rögzíti, hogy ha a bíróság a bizonyítás eredményéhez képest az ügy teljesebb felderítését tartja szükségesnek, hivatalból vagy indítványra további bizonyítás felvételét, illetőleg bizonyíték megszerzését rendelheti el.

A bíróságot azonban a bizonyítási indítványok, illetve az azokkal kapcsolatos javaslatok nem kötik (Be.285.§.(2) bekezdése).

Egyetlen kötelezettsége van, a Be.258.§.(3) bekezdés f/ pontja értelmében az indítványok elutasítását ítéletében indokolni köteles.

A vádlott és a védő által előterjesztett bizonyítási indítványok egészben vagy részben történő elutasítása tehát - szemben a védelmi állásponttal -nem eredményezi automatikusan az ítélet megalapozatlanságát, főleg nem valósít meg hatályon kívül helyezést eredményező okot.

Az elutasítás indokait a másodfokú bíróságnak a lefolytatott bizonyítási eljárás és annak eredménye tükrében kell vizsgálni, és így kell állást foglalni, hogy az elutasítás indokolt volt-e vagy sem.

Jelen ügyben az iratok tartalma alapján megállapítható, hogy a vádlott és a védő az elsőfokú eljárás során számos bizonyítási indítványt terjesztett elő, és valamennyiről döntött az elsőfokú bíróság. Az elutasítás indokait pedig az ítélet 23. oldal utolsó és 24. oldal első két bekezdésében részletesen megindokolta, amellyel a másodfokú bíróság is egyetértett.

Ugyanakkor az is megállapítható, hogy a védelmi oldal bizonyítási indítványai közül számos tanú esetében helyt adott az indítványnak (tanú3, tanú2, tanú4, tanú5, tanú6, tanú7, tanú8), és a tanúkat a tárgyaláson meghallgatta, vagy a tanú9 esetében a Be.296.§.(2) bekezdése alapján - az ügyész vádiratban tett indítványának megfelelően - felolvasással tette a nyomozás során tett vallomását a tárgyalás anyagává.

Az is megállapítható volt az iratokból, hogy a tanú2-nek a 2013. november 7. napjára kitűzött tárgyalásra küldött idézés „ismeretlen” jelzéssel érkezett vissza. Ennek ellenére indítványozta a védő ezen a tárgyaláson a tanú újbóli megidézését, illetve rendőri elővezetésének elrendelését.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor tanú tartózkodási helyének felkutatását mellőzte, mivel meghallgatása egyébként is szükségtelen lett volna az ügy mikénti elbírálása szempontjából.

A másodfokú bíróság nem osztotta azt a védői álláspontot, hogy az általa megjelölt és meg nem hallgatott tanúk meghallgatása szükséges lett volna a tényállás megnyugtató megállapításához. E körben az elsőfokú bíróság álláspontjával értett egyet.

A védő a másodfokú eljárás során is előterjesztette bizonyítási indítványként a mellőzött tanúk kihallgatását, ami a másodfokú bíróság is elutasított.

Megállapítható, hogy a védői tanúbizonyításra vonatkozó indítványok közül elutasításra került tanú10, tanú11, tanú12, tanú13, tanú14 tanúkenti meghallgatása iránti indítvány.

Ezek a tanúk nem rendelkeznek olyan információval, ami a vád tárgyává tett bűncselekmény szempontjából lényeges lenne, vagy megerősítené a vádlotti védekezést.

A tanú10 a nyomozás során nem támasztotta alá a vádlotti állítást, hiszen mindössze egy olyan alkalomról adott számot, amikor a vádlott, aki egyébként a

pénztárt kezelte, egy vastagabb borítékban pénzt hagyott az asztalon, amit tanú1 eltett, és ekkor nem írt bizonylatot. Egyébként pedig záráskor a pénztárból felhozták a pénzt, amit a tanú1 bizonylaton átvett és a széfjébe zárt.

Arról, hogy akkor mennyi pénz volt a borítékban, honnan származott, a tanú nem tudott nyilatkozni.

A tanú11 sem erősítette meg a vádlotti védekezést, hiszen állítása szerint ő nem hallott a tanú1-tól a vádlott megveretéséről, megfenyegetéséről.

Tanú13 - a cég portása - pedig éppen nyaralt, amikor a vádlotti állítás szerint látnia kellett volna, hogy a Kft. emberei őt egy terepjáróba ültetik.

Tanú12 és tanú14 tanúk vonatkozásában a védő a 2013. február 7. napján tartott tárgyaláson csatolt írásbeli indítványában maga sem jelölte meg, hogy nevezett tanúk vallomása a vádbeli cselekmény kapcsán milyen bizonyítékkal szolgálhatna.

Megjegyzendő, hogy ezen a tárgyaláson a védő bizonyítási indítványai közül elutasításra került a vádlott és a tanú1 poligráfos vizsgálatának elrendelésére, továbbá a híváslisták beszerzésére vonatkozó indítvány, melyet az elsőfokú bíróság külön nem indokolt ítéletében, de ezt fellebbezés nem is támadta.

Az elutasítás egyébként helytálló volt, mivel poligráfos vizsgálat elrendelésére csak nyomozati szakban kerülhet sor, és annak eredménye bizonyítékként nem értékelhető, míg a híváslisták beszerzésére csak egy éven belül van lehetőség.

A kiegészítő szakértői véleményre, új szakértő bevonására, egyéb okiratok beszerzésére vonatkozó indítványok elutasítása a fentiekben már kifejtettek szerint bírói mérlegelés körébe tartozó kérdés. Ebbéli döntését az elsőfokú bíróság az ítéletében megindokolta.

A szakértői vizsgálatot a másodfokú bíróság is indokolatlannak tartotta.

Nem osztotta azt a védelmi álláspontot, hogy ennek szükségességét támasztaná alá a védő által becsatolt könyvvizsgálói jelentés.

Megjegyzendő, hogy ez az okirat szakértői véleménynek nem tekinthető, de a megállapításai is túllépik egy könyvvizsgáló kompetenciáját, hiszen az a védő általi összegzés szerint is pusztá feltételezéseket fogalmaz meg, amikor megállapítja, hogy „nem életszerű, hogy a vádlott a sértett1Kft-nél egy hónapos munkakapcsolat után, egyedül - mindenféle belső, cégvezetői közreműködés nélkül - valósította volna meg a csalást”.

Ennek a kérdésnek az eldöntése egyébként sem könyvszakértői feladat, hanem az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő, ténymegállapító tevékenységébe tartozik.

Ugyancsak minden alapot nélkülözött az a védelmi érvelés is, hogy a bíróságnak figyelemmel kellett volna lennie más polgári, illetve büntető eljárás adataira, az ottani határozatokra.

Fel kell hívni a figyelmet a Be.10.§-ában azon büntetőjogi alapelvre, ami a büntetőjogi felelősség önálló elbírálásáról szól. E szerint abban a kérdésben, hogy a terhelt követett-e el és milyen bűncselekményt, a bíróságot nem köti a más eljárásban, így különösen a polgári eljárásban, a szabálysértési vagy fegyelmi eljárásban hozott határozat, illetőleg az abban megállapított tényállás.

Az elsőfokú bíróság tehát az általa szükségesnek tartott bizonyítékok megvizsgálása alapján önállóan foglal állást a megállapítható tényállás és a felelősség kérdésében.

A 2013. július 8. napján tartott tárgyalási jegyzőkönyv elektronikus kézbesítésének elmaradása és ennek következményei kapcsán kifejtett védői érvelést is teljes mértékben alaptalannak tartotta a másodfokú bíróság.

Az tény, hogy a kérdéses jegyzőkönyvet az ügyész emailben megkapta, de ő ezt - mint a többi tárgyalások esetében is - a tárgyalás után írásban kérte, megjelölve az email címét is.

Az iratokból az volt megállapítható, hogy a védelem a 2013. november 7-i tárgyalást követően, 2013. november 29-én kérte először írásban a tárgyalási jegyzőkönyvek megküldését, megjelölve az email címét. 2013. december 2. napján a kért jegyzőkönyvek megküldésre is kerültek.

Az is megállapítható volt, hogy 2013. október 28. napján a vádlott kért - a folyamatban lévő polgári peres ügyére hivatkozva - jelen ügyből tárgyalási jegyzőkönyveket, melyeket meg is kapott (bírósági iratok 37. sorsz. alatti hivatalos feljegyzés).

Alapvetően téves az a védői felfogás, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvek kérés nélküli megküldése a bíróság kötelezettsége lenne, erre ugyanis csak kifejezett kérés esetén kerülhet sor.(Be.70/B.§.(1)(7) bekezdései)

Megjegyzendő az is, hogy a vádlott és védője valamennyi tárgyaláson - így a kérdéses 2013. július 8. tárgyaláson is - személyesen jelen volt, így pedig sem a védekezéshez való jog, sem pedig a védői jogosítványok nem csorbultak.

Ezzel összefüggésben utal arra a másodfokú bíróság, hogy a jegyzőkönyv kijavítása iránti kérelem elutasítása is törvényes volt.

A Be.254.§.(1) bekezdése szerint az eljárási cselekményen jelen volt ügyész, vádlott védő és az eljárásban részt vevő más személy a jegyzőkönyv elkészítésétől számított 15 napon belül annak kiegészítését vagy kijavítását indítványozhatja.

A 2013. július 8-i jegyzőkönyv a tárgyalással egyidejűleg készült el, így pedig a kijavítási kérelem előterjesztésének határidejét ettől a naptól kell számítani.

Ebből következően az elsőfokú bíróság a 2013. november 7. napján tartott tárgyaláson törvényesen utasította el - elkészttség címén - a 2013. október 31. napján érkezett kijavítás iránti indítványt.

A védőnek a másodfokú bíróság előtt előterjesztett bizonyítási indítványai lényegében megismétlése volt az elsőfokú bíróság által elutasítottaknak, amelyek teljesítését a másodfokú bíróság is sürgősségnek tartotta a fentebb már kifejtettek miatt.

A fentiekből következően a másodfokú bíróság nem látott egyetlen olyan okot sem, amely a Be.375.§.(1) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésre alapul szolgálhatott volna.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, mentes a Be.351.§.(2) bekezdésében felsorolt hibáktól, hiányosságoktól, de a Be.352.§.(1) bekezdés a/ pontja szerint az iratok tartalma alapján pontosításra, kiegészítésre szorul az alábbiak szerint:

- Az ítélet 4. oldal utolsó bekezdés, utolsó mondatát annyiban pontosítja, hogy az ingatlan megvásárlására 2006. április 28. napján került sor 34.000.000 Ft-ért, az 1992-ben született tanú16 javára, tanú15 és a vádlott holtig tartó haszonélvezeti jogával terhelten (tulajdoni lap, nyom. iratok IV. kötet 543. oldal, adásvételi szerződés, nyom. ir. V. kötet 131-137. oldalai).
- A 9. oldal utolsó bekezdését és a 10. oldal 1-6. bekezdéseit az ítélet indokolási részébe emeli át, a vádlotti nyilatkozatok értékeléséhez, mivel azok nem a tényálláshoz tartozóak, hanem a bizonyítékok értékelésének képezik a részét.

Az így kiegészített és pontosított tényállás már minden szempontból megalapozott, és a vádlott tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul.

A felmentést célzó fellebbezések az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenységét támadják, a vádlotti védekezés elfogadtatását célozzák, ami viszont a hatályos perrendi szabályok szerint a másodfokú eljárásban nem vezethet eredményre.

Az elsőfokú bíróság a szükséges körben eleget tett az indokolási kötelezettségének is.

Számot adott arról, hogy mely bizonyítékot, milyen részében, miért fogadott el, és melyiket milyen okból vetett el.

A vádlott azt a tényt nem vitatta, hogy a vádban szereplő összegeket a saját bankszámlájára utalta.

Ezt meghaladó védekezését azonban - miszerint mindez a vezetés tudtával történt, és az őt megillető 20 % feletti összeget visszaadta a két cég vezetésének - a rendelkezésre álló bizonyítékok tükrében törvényesen vetette el az elsőfokú bíróság.

A tanú1 és tanú17 tulajdonosok az egész eljárás során végig következetesen állították, hogy a vádlott visszaéléséről nem volt tudomásuk, erre csak 2006. augusztus 3-án derült fény, és hogy nekik a vádlott elismerte a cselekmény elkövetését és arra hivatkozott, hogy őt 6 éven keresztül zsarolták.

E két tanú vallomását megerősítette tanú8 mind a cselekmény lelepleződését, mind a vádlotti elismerést érintően is.

Megjegyzendő, hogy a kényszer, fenyegetés hatása alatti elismerő nyilatkozatok kapcsán a vádlott már az elsőfokú tárgyaláson is úgy nyilatkozott, hogy tanú³ a Kft. alkalmazottja őt nem bántalmazta, nem fenyegette, de szerinte erre nem is volt szükség, mert erős stressz alatt állt.

Osztotta a másodfokú bíróság azt az elsőbírói álláspontot is, hogy a vádlott által tett elismerő nyilatkozatok elkészítésének körülményei (kényszer vagy fenyegetés a biztonsági cég részéről) kapcsán folyamatban lévő másik büntetőeljárásnak jelen ügyben nincs meghatározó jelentősége. A vádlotti nyilatkozatok, melyeket a büntetőeljárás során a kihallgatásai alkalmával tett, képezték a bizonyítékértékelés alapját, ezek kerültek összevetésre az egyéb bizonyítékokkal.

Csak megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú ítélet 21. oldal 4. bekezdés utolsó mondata nem teljes mértékben fogadható el, illetve a megfogalmazása félreérthető. Kétségtelen, hogy a közjegyzői okirat közokirat, amit ellenkező bizonyításáig valódinak kell tekinteni, de a hatóságok által készített jegyzőkönyvek ugyanígy közokiratok, melyek természetesen mérlegelés tárgyát képezhetik a tartalmuk tekintetében. Ebben a mérlegelési jogkörében fogadta el az elsőfokú bíróság a felelősség elismeréséről szóló, tanúvallomásokkal is alátámasztott vádlotti nyilatkozatokat

A tulajdonostársak vallomásának valóságtartalmát erősíti az a tény is, hogy 2009. szeptember 14-én a vádlott ellen feljelentést tettek. Logikus a következtetés, hogy ha részesei lettek volna a bűncselekmény-sorozatnak, nem az önfeljelentés, hanem éppen ellenkezőleg, annak eltussolása lett volna az érdekük.

Egyáltalán nem mond ellent a sértetti előadásoknak, és nem teszi azokat hiteltelenné az a védelem által hivatkozott körülmény sem, hogy a vádlottal kötött írásbeli munkaszerződés dátuma 2004. október 4. napja.

A feljelentés, de a sértetti állítások is következetesek voltak abban, hogy a vádlott már 2004. augusztusában is ott dolgozott a cégnél. Nincs ugyanis más elfogadható magyarázata annak, hogy ellenkező esetben hogyan kerülhetett sor a 2004. szeptember 28-i átutalásra a vádlott bankszámlájára. Vajon honnan tudhatták volna a sértett¹ Kft. tulajdonosai a vádlott bankszámlaszámát?

Egyszerű számítással az is rögzíthető, hogy a vádlott igazolhatóan nagyobb összeget (legkevesebb 60.820.000 Ft-ot) használt fel saját céljaira az eltulajdonított pénzüsszegekből (210.340.145 Ft) mint annak 20 %-a. Már ez is megkérdőjelezi a vádlotti védekezés hitelességét. Az pedig, hogy a hiányzó összeg sorsa ismeretlen maradt, a legkevesbé sem jelenti, hogy a tulajdonos tanúkhöz került volna.

A vádlott számlájára átutalt összegek kivételének dátumát vizsgálva megállapítható volt az is, hogy a vádlott 2005. december 16. napjától 2006. június 8. napjáig lényegében gyűjtögette a pénzt a számláján, abból csak az ingatlan előlegét utalta át (3.400.000 Ft-ot) tanú¹⁹ számlájára 2005. március 6. napján, míg az ingatlan vételárát (30.600.000 Ft-ot) 2006. június 8. napján utalta át ugyanerre a számlára. Ez is ellentmond a vádlotti védekezésnek.

Igazolhatóan saját célú felhasználások voltak a 2007. július 13-i 400.000 Ft bankon belüli átvezetése, a 2007. október 4-i 1.800.000 Ft-os átutalás magánszemélynek (gépkocsivásárlás), a 2007. november 23-i 3.959.100 Ft-os és a 2008. február 5-i 9.247.000 Ft-os valutakifizetések. A sértetti számláról átutalások és a kivételi időpontok összevetése szintén cáfolta a vádlotti előadást.

Ha valós lett volna a vádlotti védekezés, ezekkel az összegekkel a vádlott akkor nem rendelkezhetett volna. Arra nézve pedig semmilyen konkrét adat, bizonyíték nem merült fel az eljárás során, hogy a vádlott által ilyen módon felhasznált összegeket a vádlott a saját megtakarításaiból pótolta volna a sértettek felé, de erre bizonyítást sem ajánlott fel sem a vádlott sem a védője.

Nem foghat helyet a védelmi hivatkozás az új igazságügyi könyvszakértő kirendelésének hiányával kapcsolatban sem.

A fellebbezésében olyan kérdések megválaszolásának hiányát kéri számon az elsőfokú bíróságtól, ami messze túlmutat a könyvszakértői kompetencián.

Jól példázza a téves védelmi koncepciót a fellebbezése 7. oldalán rögzített összefoglalás a védelem által felkért „hites könyvvizsgáló” megállapításairól. Ezek a könyvvizsgálói megállapítások egytől - egyig feltételezések, kizárólag a bizonyítékok értékelésére, mérlegelésére, és az azokból levonható következtetésekre vonatkoznak, ami viszont nem könyvszakértő, hanem bírói feladat.

Így a védelem által szorgalmazott újabb szakértői bizonyítás kizárólag olyan ténymegállapításokra, számszaki összefüggésekre vonatkozhatott volna, ami az elsőfokú eljárás során megnyugtatóan bizonyítható volt.

Ennek kapcsán sem látott tehát semmiféle alapot a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyezésre.

A fentiek alapján a bűncselekmények vádlott általi elkövetését a másodfokú bíróság is minden kétséget kizáróan bizonyítottanak látta a tényállásban megállapítottak szerint.

Megjegyzzi a másodfokú bíróság, egyetértve az elsőfokú ítélet 22. oldal utolsó bekezdésében kifejtettekkel, hogy a vádlott a védekezése elfogadhatósága esetén sem mentesülhetett volna a büntetőjogi felelősségre-vonás alól, az más bűncselekménynek - sikkasztásnak vagy költségvetési csalásnak - minősült volna.

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, és törvényesen minősítette a cselekményeket a Btk.2.§. alkalmazásával az elbíráláskor hatályos büntető törvény szerint.

A jogi indokolás az ítélet 24-25. oldalain megfelel a hatályos bírói gyakorlatnak.

Az elsőfokú bíróság legnagyobbbrészt helyesen sorolta fel a büntetés kiszabása során értékelhető körülményeket és azokat súlyuknak megfelelően értékelte.

Osztotta a másodfokú bíróság az ügyészségnek azt az észrevételét, de egyben a védő megjegyzését is, miszerint jelen ügyben nem beszélhetünk olyan ténybeli beismerő vallomásról, ami enyhítő körülményként lenne értékelhető.

Az 56. BK vélemény foglalkozik a büntetés kiszabása során értékelhető körülményekkel. Ennek I/11. pontja szól a beismerés enyhítő hatásáról. Azt fejt ki,

hogya a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomás tekinthető enyhítő körülménynek, és a részbeni beismerés is az lehet. Nagyobb a nyomatéka, ha az felderítő jellegű; ilyen esetben a cselekmény egészére kiterjedő beismerésnek a bűnösség részbeni tagadása mellett is enyhítő hatása van.

A vádlott pusztán azt a tényt nem vitatta - amit egyébként a banki adatok is alátámasztottak - hogy a sértett cégek bankszámláiról a saját bankszámlájára utalt át pénzüsszegeket. Állította azonban, hogy mindegyre a sértettek tudtával és beleegyezésével került sor, és pénz 20 %-át tartotta csak meg, a többit a sértetteknek készpénzben visszaadta.

Ez a vádlotti nyilatkozat nem alkalmas enyhítőkénti értékelésre, így a másodfokú bíróság ezt mellőzte.

Helytállóan hivatkozott a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség arra, hogy az elsőfokú bíróság nem említette meg ítéletében a középértékes büntetést és nem indokolta meg az attól eltérést sem. Csak általánosságban említette az ítélet 26. oldal 2. bekezdésében a Btk.80.§-át, de nem tért ki a büntetés középértékére és a halmazati középértékre sem.

Szükségesnek látta tehát a másodfokú bíróság felhívni a Btk.80.§.(1)(2) és (3) bekezdéseit, melyek közül a (2) bekezdés határozza meg az irányadó középértéket és annak kiszámítását, míg a (3) bekezdés, illetve a 81.§.(3) bekezdése rendelkezik a halmazati középértékről.

Ezek alapján egyébként helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a büntetési tételkeret 5 évtől 15 évig terjedő szabadságvesztés. A középérték ez esetben 10 év szabadságvesztés.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartama tehát a középérték alatt került meghatározásra.

A másodfokú bíróság szerint az elkövetés óta eltelt hosszabb időre, a vádlott büntetlen előéletére tekintettel a középérték alatt kiszabott tartamú szabadságvesztés is elegendő, de ez egyben szükséges is a büntetési célok eléréséhez.

Ez a tartamú szabadságvesztés áll arányban az elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyával, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességgel, bűnösségének fokával és a feltárt bűnösségi körülményekkel.

Nem látta indokoltnak mindezek alapján a másodfokú bíróság az ügyész által szorgalmazott súlyosítást.

A járulékos kérdésekben - végrehajtási fokozat, feltételes szabadságra bocsátás lehetősége, polgári jogi igények elbírálása, zár alá vétellel kapcsolatos rendelkezések, a bűnügyi költség viselése - hozott döntések is törvényesek voltak.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéletábrla a Fővárosi Törvényszék 22.B.1130/2013/39. számú ítéletét a Be.371.§.(1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Btk.92.§.(1)-(3) bekezdéseinek alkalmazásával került sor az elsőfokú ítélet kihirdetését követően házi őrizetben és előzetes letartóztatásban töltött idő beszámítására a kiszabott szabadságvesztésbe.

Budapest, 2014. év november hó 19. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.

a tanács elnöke

dr. Magócsi István sk.

előadó bíró

Zólyominé dr. Törő Erzsébet sk.

bíró

A Fővárosi Törvényszék 22.B.1130/2013/39. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.37/2014/53. számú végzése folytán 2014. év november hó 19. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2014. év november hó 19. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.

a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

Moncz Tímea

tisztviselő